

BREU RECORD DE JORDI FARRERO

En aquest cicle de conferències al sud del País Valencià, amb la voluntat d'homenatjar els seus pobles i la seua gent, és obligat fer una parada a Xàbia perquè algú tan solvent com Carles Solà ens parli dels missioner Antoni Llidó, però sobretot del formador de joves Antoni Llidó.

Tanmateix, jo, com a president de l'IEC, em sento en l'obligació moral d'escriure uns breus, brevíssims, mots sobre Jordi Farrero, un home que resta en el record de molta gent de la Marina Alta.

Pot semblar paradoxal que jo parli de Jordi Farrero: jo, que no el vaig arribar a conèixer personalment. El conec, però, a través d'alguns dels seus escrits, a través de les seves accions i a través de tants i tants xabienes —d'origen o d'adopció— que ell sabé estimar, entre els quals he d'esmentar el bon amic Herbert Keller.

Jordi Farrero, fill d'una família pallaresa oriünda d'Erdo, un caseriu del municipi de Sarroca de Bellera, a la comarca del Pallars Jussà, repartí la seua vida entre Barcelona, Heidelberg, Schaffhausen i Xàbia, on morí l'1 de març de 1998. Arreu deixà el record d'una persona que estimava la seua terra, la seua llengua i la seua cultura i que sabé donar-se als altres per tal que la cultura catalana, valenciana també, es pogués manifestar en plenitud.

Capellà a Barcelona, fou traslladat a Alemanya, primer, i a Suïssa, després, des d'on va decidir fixar la seua darrera residència a Xàbia, localitat des de la qual col·laborà en tota mena d'activitats culturals. La seua casa, la casa de la Mitja Lluna a la urbanització Portitxol, la llegà a l'IEC com una darrera mostra de la seua voluntat de servei a la nostra llengua i la nostra cultura comunes.

Però, ves per on, jo ja coneixia Jordi Farrero sense ésser-ne conscient. Quan l'any 1971 vaig desplaçar-me a Zuric per tal de realitzar la tesi doctoral a l'Escola Politècnica Federal d'aquella ciutat, vaig entrar en contacte amb l'associació Casa Nostra, un de tants i tants casals catalans escampats per tot el món. La revista de comunicació dels socis de Casa Nostra, que duïa per títol *Plançó*, i com a subtítol *Bulletí de Casa Nostra: Aplec de Catalans a Suïssa*

sa, feia ja vuit anys que existia (i segueix publicant-se gairebé quaranta anys després), amb articles signats pels seus autors o bé amb pseudònim, segons el cas.

Així vaig conèixer la personalitat —i no la persona— de Jordi Farrero, que, des del número 1 de *Plançó*, escrivia una plana signada amb el pseudònim L'Emigrant. No vaig saber que l'Emigrant i Jordi Farrero eren la mateixa persona fins molts anys després, ja que ell i jo no vam coincidir mai a Suïssa. De la seva preocupació per les persones, sobretot per aquelles que es troben en situacions difícils, n'és una bona mostra la seva participació com a observador en la reunió d'experts en serveis socials per a emigrants, organitzada a la tardor de 1962 per les Nacions Unides i l'Oficina Internacional del Treball.

Em consta que les seves intervencions a favor dels emigrants contribuïren a moltes millores socials i, sobretot, a establir llaços de col·laboració i activitats d'integració. No deu ésser pas casual que en aquells anys es passés del terme *Fremdarbeiter* ('treballador estranger') a *Gastarbeiter* ('treballador hoste') per a denominar a la Suïssa de parla alemanya aquells treballadors que arribaven de fora, tot i que Farrero propugnava una consideració no tan sols de treballador per a l'immigrant, sinó d'una certa plenitud de drets socials.

Els catalans que treballaven a Suïssa mereixeren una atenció especial per part seva. Per a ells no solament defensava una consideració social del país que els acollia, sinó que els estimulava a mantenir vius els lligams amb Catalunya («la pàtria», deia sempre) i a transmetre a la societat suïssa els valors que sempre hem defensat com a nostres. Qui l'hagi tractat en aquests darrers vint anys llargs a Xàbia es deu adonar que Jordi Farrero ha estat sempre fidel als seus orígens i als seus principis d'amor a la llengua, a la cultura, a la pàtria.